

שתי משניות ליום משנה שלמה

י"ל ע"י משנה שלמה

העמותה להנחלת אהבת התורה ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

משנה שלמה עמותה להנחלת אהבת התורה ואהבת ישראל (ע"ר)

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 58900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק האדמו"ר מטשטנט הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו" אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא, הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לעילוי נשמת

הגאון הרה"צ נסים ב"ר נחום מאיר קרליץ זצ"ל
ר' מנחם יצחק בנימין ב"ר יוסף חיים ברלמן ע"ה

משנה י"ב

קרבו חטאת חיצונית (שדמה נזרק על מזבח החיצון) שְקִיבֵל הכהן דָּמָה את דם השחיטה בְּשָׁנֵי כוֹסוֹת, אם יָצָא אֶחָד מֵהֶן מן הכוסות לחוץ מחוץ לעזרה שבכך הוא נפסל לזריקה – עדיין הַפְּנִימִי כוס הדם שנשארה בעזרה פֶּשֶׁר לזריקה על גבי המזבח. ואם נִכְנַס אֶחָד מֵהֶן אחד מכוסות הדם לַפְּנִים לתוך ההיכל - רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי - מִכְּשִׁיר בְּחִיצוֹן רבי יוסי מכשיר את הכוס שנשארה מחוץ להיכל לזריקה על גבי המזבח וְחֻכְמָיִם – פּוֹסְלִין לזריקה את כל הדם הואיל וחלק מדם הקרבן נכנס להיכל, שהיות וכתוב בעניין קרבן חטאת "וכל חטאת אשר יובא מדמה אל אהל מועד לכפר בקודש לא תאכל באש תשרף" מהמילה 'מדמה' נלמד שאפילו חלק מדמה נכנס להיכל כל דם הקרבן נפסל. אָמַר רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי מביא ראיה לשיטתו ואומר: איך יכול להיות שכאשר חלק מהדם נכנס להיכל הוא פוסל את כל הדם ואילו כשיצא חלק מהדם חוץ לעזרה כולם מודים שהדם שנשאר בפנים כשר, שהרי לכאורה דין חוץ לעזרה צריך להיות חמור יותר שכן מָה אִם בְּמָקוֹם שֶׁהִמְחֵשְׁבָה פּוֹסְלֵת בְּחוּץ היינו שאם היה שוחט במחשבה לזרוק את הדם מחוץ לעזרה, היה הקרבן נפסל, לֹא עָשָׂה אֶת הַמְּשָׁאָר * פּוֹיָצָא ואילו לעניין שאם יצא חלק מהדם חוץ לעזרה החלק שנשאר בפנים כשר לזריקה - מָקוֹם שֶׁאֵין הִמְחֵשְׁבָה פּוֹסְלֵת בְּפְנִים היינו שאם היה שוחט במחשבה לזרוק את הדם בתוך ההיכל אין מחשבה זו פסולת את הקרבן, אם כן כיצד ניתן להגיד שכניסת חלק מהדם להיכל פוסלת את כל הדם, והרי נלמד בקל וחומר ש... אֵינוֹ דִּין שֶׁלֹּא נַעֲשֶׂה אֶת הַמְּשָׁאָר פְּנִינָס ולכן לדעת רבי יוסי היא שאין הדם נפסל, אבל חכמים אינם גורסים קל וחומר זה, ואומרים שהיות וכתוב 'מדמה' משמע שאפילו אם נכנס חלק מדם הקרבן, כל דם הקרבן נפסל נִכְנַס לְכַפֵּר אם הכניסו את דם החטאת החיצונית להיכל על מנת להזותו בתוך ההיכל, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא כִּפֵּר שבסוף לא היוה ממנו בהיכל - פְּסוּל הדם פְּסוּל דְּבָרֵי רַבִּי אֶלְיָעָזָר. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: שדם הנכנס להיכל אינו נפסל עַד שֶׁיִּכְפֹּר עד שיזה ממנו בתוך ההיכל**. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: אִם הִכְנִיס את הדם להיכל שוֹגֵג בשגגה ואפילו היוה ממנו בהיכל – כֶּשֶׁר הדם כשר. כָּל הַדָּמִים הַפְּסוּלִין שֶׁנִּתְּנוּ עַל גְּבֵי הַמְּזִבֵּחַ - לֹא הִרְצָה הַצִּיץ היינו אין הציץ מרצה על קרבן שיכפר אם נזרק מהקרבן דם פְּסוּל אֶלָּא הַצִּיץ מרצה על הַטְּמֵא היינו שאם נטמאו הבשר והחלב ונזרק הדם על המזבח, במקרה כזה הציץ מרצה על הקרבן שיהא כשר, שֶׁהַצִּיץ מְרַצָּה עַל הַטְּמֵא ואפילו אם נטמאו האימורים או אברים הנקטרים הציץ מרצה על הקרבן שיהא כשר, וְאֵינוֹ מְרַצָּה עַל הַיּוֹצֵא אך הציץ לא מרצה על קרבן שיצא דמו חוץ לעזרה ואח"כ הוכנס חזרה ונזרק על המזבח, שכן ביציאת הדם מן העזרה הוא נפסל.

*משואר מלשון נשאר היינו שהכוונה לכוס שנשארה

רבינו עובדיה מברטנורא יצא אחד מהן לחוץ - חוץ לעזרה.

הפנימי כשר - ונתן ממנו מתנותיו והקרבן כשר. וחכמים פוסלין - דכתיב (ויקרא ו') "אשר יובא מדמה", ואפילו מקצת דמה, פסול, מדלא כתיב את דמה.

ומה אם במקום שהמחשבה פוסלת בחוץ - כלומר, ומה חוץ, שהוא מקום שהמחשבה פוסלת בו שאם חישב בשחיטה על מנת לזרוק דמה לחוץ, פסולה.

לא עשה - אצל מוציא מקצת דמה לחוץ את המשווייר בפנים כיוצא, כדאמריתו הפנימי כשר.

מקום שאין המחשבה פוסלת בפנים - כלומר היכל שהוא מקום שאין מחשבה פוסלת בו, שאם שחט על מנת ליתן את הניתנים בחוץ בפנים כשר, אינו דין כו'. ואין הלכה כרבי יוסי הגלילי. ודווקא בדם הוא דאמרין דאם יצא חוץ לעזרה או נכנס בפנים להזות ממנו בהיכל נפסל. אבל בשר קדשים נהי דאם יצא לחוץ נפסל ואסור באכילה, דכתיב (שמות כ"ב) "ובשר בשדה טריפה", בשר שיצא חוץ למחיצתו, דהיינו קדשי קדשים חוץ לעזרה וקדשים קלים מחוץ לעזרה, נעשה כאילו הוא בשר בשדה והרי הוא טריפה ולא תאכלו. מכל מקום אם נכנס לפנים אל תוך ההיכל לא נפסל בשביל כן ומותר באכילה, דאמר קרא אשר יובא מדמה לא תאכל, מדמה ולא מבשרה.

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל מור"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלאינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לוצאפ ולהנצחות

ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com

או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

עד שיכפר - בהיכל.
רבי יהודה אומר כו' -
והלכה כרבי יהודה.

**רבי שמעון לומד דין זה מהפסוק "ואת פר החטאת ואת שער החטאת אשר הובא את דמם לכפר בקודש" ויקרא טז, כז) שכמו שפסוק זה מדבר לאחר שכיפר (שהיה מהדם), כך גם אצלנו הדם נפסל לאחר שכיפר (שהיה מהדם)

ואין הציץ מרצה על היוצא - ואע"ג דפסולים שעלו לא ירדו, ארצויה מיהא לא ארצו, דכתיב בציץ (שם כ"ח) "ונשא אהרן את עוון הקדשים", ובפרשת אמור כתיב "כל איש אשר יקרב מכל זרעכם אל הקדשים וגו' וטומאתו עליו", מה קדשים האמורים להלן בטומאה הכתוב מדבר, אף עוון קדשים האמורים בציץ בטומאה הכתוב מדבר.

משנה א'

נכתב בתורה "והיה המזבח קדש קדשים כל הנוגע במזבח יקדש", ומפסוק זה למדים שאפילו אם עלה על המזבח קרבן פסול - לא מורידים את הקרבן מהמזבח.

הַמְזִיבֵחַ מִקְדָּשׁ אֶת הָרְאוּי לֹו אם עלה על המזבח דבר 'שראוי לו', המזבח מקדש אותו שלא ירד ממנו. ונחלקו התנאים במשנתנו מה נקרא 'דבר שראוי למזבח'. **רְבִי יְהוֹשֻעַ אֹמֵר: כָּל הָרְאוּי לְאֲשִׁים** כל דבר שצריך להישרף באש המזבח, אף על פי שנפסל - **אִם עָלָה** על המזבח **לֹא יֵרָד** ממנו לפי שקידשו המזבח, **שְׁנַאֲמַר (ויקרא ו, ב) "הוא העלה על מוקדה על-הַמְזִיבֵחַ"** ומהמילה 'היא' לומד רבי יהושע בהווייתה תהיה, דהיינו אנו מתייחסים אל גוף הדבר עצמו ולא אל תוארים הנלווים אליו (פסול, טמא) ואם גוף הדבר הוא דבר שיש לשורפו על גבי המזבח אנו אומרים שגם אם הדבר הוא פסול, אם עלה על המזבח לא ירד, כמו בקרבן עולה **מָה קָרְבַן עוֹלָה שְׁהִיא רְאוּיָה לְאֲשִׁים** שהרי עולה נשרפת כולה על אש המזבח, **אִם עָלְתָה** על המזבח **לֹא תֵרָד** גם אם הקרבן פסול, **אִף כָּל דָּבָר שְׁהוּא רְאוּי לְאֲשִׁים** כגון אימורי הקרבן שגם הם בד"כ נשרפים באש המזבח, **אִם עָלָה לֹא יֵרָד** אם עלו על המזבח לא ירדו, גם אם הם פסולים, ברם דם פסול ונסכים פסולים, הואיל ואינם נשרפים באש המזבח, יש להוריד אותם מהמזבח גם אם עלו אליו כאשר הם פסולים (אינם ראויים לאש). **רְבִין גְּמְלִיאֵל אֹמֵר: כָּל הָרְאוּי לְמִזְבֵּחַ** כל דבר שמקריבים אותו על המזבח אפילו דם ונסכים - **אִם עָלָה לֹא יֵרָד** אם עלו על המזבח לא ירדו גם כאשר הם פסולים, **שְׁנַאֲמַר: "הוא העלה על מוקדה על-הַמְזִיבֵחַ"** ומפסוק זה דורש רבן גמליאל, כמו בקרבן עולה **מָה קָרְבַן עוֹלָה שְׁהִיא רְאוּיָה לְמִזְבֵּחַ** שהוא קרבן שקרב על גבי המזבח, **אִם עָלְתָה** על המזבח **לֹא תֵרָד** גם כשהיא פסולה לפי שכתוב 'היא' בהווייתה תהיה, **אִף כָּל דָּבָר שְׁהוּא רְאוּי לְמִזְבֵּחַ** להקרב על המזבח, כגון: דם ונסכים, **אִם עָלָה לֹא יֵרָד** גם כאשר הם פסולים*. עתה מסכמת המשנה את המחלוקת בין רבן גמליאל לרבי יהושע ואומרת **אִין בִּין דְּבָרֵי רְבִין גְּמְלִיאֵל לְדְּבָרֵי רְבִי יְהוֹשֻעַ** היינו שכל ההבדל בין דעת רבן גמליאל לרבי יהושע הוא לעניין, **אֶלָּא הָדָם וְהַנְּסָכִים** שהינם ראויים למזבח, אך אינם ראויים לאש המזבח, **שְׁרָבֵן גְּמְלִיאֵל אֹמֵר: לֹא יֵרָדוּ** שאף אם נפסלו לא ירדו מהמזבח, אלא זורקים את הדם ומנסכים את היין, **וְרְבִי יְהוֹשֻעַ אֹמֵר: יֵרָדוּ** מהמזבח, הואיל ואינם ראויים לאש המזבח. עתה עוברת המשנה לדבר על נסכים הבאים עם הזבח והמשנה מביאה את דברי רבי שמעון **רְבִי שְׁמַעוֹן אֹמֵר: בֵּין אִם הִזְבַּח הַקָּרְבָן כֶּשֶׁר וְהַנְּסָכִים פְּסוּלִים** כגון שנטמאו, ובין אם **הַנְּסָכִים כְּשֵׁרִין וְהִזְבַּח פְּסוּל** שבמקרה כזה הנסכים נפסלים מחמת פסולו של הקרבן הואיל והם באו בגלל הקרבן, ו... **אֶפְלוּ זֶה וְזֶה פְּסוּלִין** גם הקרבן וגם הנסכים פסולים-הדין הוא **הִזְבַּח הַקָּרְבָן לֹא יֵרָד** מהמזבח, **וְהַנְּסָכִים יֵרָדוּ** מהמזבח שהואיל ואינם באים מחמת עצמם אלא מחמת הקרבן אין המזבח מקדשם**.

*ברם פסוק זה בא למעט קומץ שנקמץ מן המנחה, אך לא הונח בכלי שרת ולכן אין הוא ראוי להקרב על המזבח, ודינו שאף אם עלה על המזבח ירד.

**בגמרא מבואר טעמו של רבי שמעון, שלפי שכתוב "כל הנוגע במזבח יקדש" ובסמוך לפסוק זה נכתב "ועולת תמיד לדורותיכם" שמכך לומד רבי שמעון שהמזבח מקדש רק דברים שדומים לקרבן עולה וכמו שקרבן עולה בא בפני עצמו כך כל הדברים הבאים בפני עצמם המזבח מקדש, יצאו נסכים שלא באו בפני עצמם אלא מחמת קרבן שאין המזבח מקדשם. אבל נסכים שהובאו כנדבה בפני עצמם כן המזבח מקדשם הואיל והם באו בפני עצמם ולא כתוספת למשהו אחר ולכן גם אם נפסלו נסכים אלו ועלו למזבח לא ירדו. ברם דעת רבן גמליאל היא שבין אם הנסכים באו בפני עצמם ובין כשבאו עם הזבח לא ירדו, הואיל והם ראויים למזבח. ודעת רבי יהושע היא שבין שבאו בפני עצמם ובין שבאו מחמת קרבן ירדו, הואיל ואינם ראויים לאש המזבח.

רבינו עובדיה מברטנורא

המזבח מקדש את הראוי לו - ופליגי תנאי בפירושא דמתניתין מאי ניהו הראוי לו.

רבי יהושע אומר כל הראוי לאשים - להישרף על גבי האש, אף על פי שנפסל, אם עלה למזבח קדשו המזבח ונעשה לחמו, ואם עלה לא ירד. אבל דבר שאין ראוי לאש, כגון דם פסול ונסכים פסולים, אפילו אם עלו ירדו.

היא העולה על מוקדה - דבר שהוא למוקד ועלה, הרי הוא בהווייתו ולא ירד. היא, משמע בהווייתה תהא.

רבן גמליאל אומר כל הראוי למזבח - ואפילו דם ונסכים שנפסלו, אם עלו לא ירדו. ואין לך למעט אלא דבר שלא הוברר לחלקו של מזבח מעולם, כגון קמצים שלא קדשו בבלי אחר קמיצה, דאע"ג דהמנחה כולה קדשה בבלי אין זה חלק גבוה ברור, שאין המנחה קריבה כולה. ובקמיצה בלא מתן כלי, אין זה מבורר למזבח, ואינו מתקדש אפילו עלה על גבי המזבח.

אלא הדם והנסכים - שהם ראויים למזבח ואינם ראויים לאשים.

רבי שמעון אומר הזבח כשר והנסכים פסולים - רבי שמעון סבירא ליה בנסכים של זבח כרבי יהושע, וברם ובנסכים הבאים בפני עצמם כרבן גמליאל. ולא מ"מוקדה" יליף, אלא מקרא דכתיב (שמות כ"ט) "כל הנוגע במזבח יקדש", וכתיב בתרייה "וזה אשר תעשה על המזבח כבשים בני שנה תמימים שנים ליום עולה", אין המזבח מקדש אלא

דומיא דעולה, מה עולה הבאה בגלל עצמה, אף כל הבאים בגלל עצמן, יצאו נסכים הבאים בגלל הזבח. הלכך בין שהזבח כשר והנסכים פסולים כגון שיצאו או נטמאו, בין שהזבח פסול והנסכים כשרים, דהואיל והן באים בגללו נפסלים עמו ובטלה תורת הקדש מזה. ואפילו זה וזה פסולים הזבח לא ירד - שהמזבח מקדשו.

והנסכים ירדו - כיון שאין באים בגלל עצמן אינן דומיא דעולה ואין מזבח מקדשן. והלכה כרבי יהושע.